

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2024/25: MJU22

Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om ändringar i miljöbalken och ett antal sektorslagar, bl.a. lagen om kontinentalsockeln och väglagen.

Förslagen syftar till att förbättra och förtydliga genomförandet av MKB-direktivet och innebär bl.a. att beslut om betydande miljöpåverkan ska göras tillgängliga för allmänheten, att regeringen ges bemyndigande att meddela föreskrifter om när en anmälningspliktig verksamhet tidigast får påbörjas och att det förtydligas att miljöorganisationer får överklaga vissa beslut. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2025.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandet.

I betänkandet finns en reservation (V, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2024/25:153 Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

 Ärendet och dess beredning.....4

 Propositionens huvudsakliga innehåll4

Utskottets överväganden.....5

 Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet5

Reservation13

 Tillgängliggörande av beslut för allmänheten, punkt 1 (V, MP)13

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag.....14

 Propositionen14

 Följdmotionen14

Bilaga 2

Regeringens lagförslag15

Bilaga 3

Reservanternas lagförslag30

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Tillgängliggörande av beslut för allmänheten

Riksdagen antar 6 kap. 26 a § regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:153 punkt 1 i denna del och avslår motion

2024/25:3407 av Emma Nohrén m.fl. (MP).

Reservation (V, MP)

2. Lagförslagen i övrigt

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i miljöbalken,
 2. lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln,
 3. lag om ändring i väglagen (1971:948),
 4. lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar,
 5. lag om ändring i lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn,
 6. lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet,
 7. lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon,
 8. lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg,
 9. lag om ändring i ellagen (1997:857),
 10. lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)
- i de delar som inte omfattas av utskottets förslag ovan.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:153 punkterna 1 i denna del och 2–10.

Stockholm den 10 juni 2025

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Anna-Caren Säterberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna-Caren Säterberg (S), John Widegren (M), Joakim Järrebring (S), Staffan Eklöf (SD), Helena Storckenfeldt (M), Mattias Eriksson Falk (SD), Jytte Guteland (S), Marlène Lund Kopparklint (M), Victoria Tiblom (SD), Elin Nilsson (L), Sofia Skönnbrink (S), Andrea Andersson Tay (V), Helena Lindahl (C), Josef Fransson (SD), Roland Utbult (KD), Linus Lakso (MP) och Björn Petersson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2024/25:153 Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet. Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag återges i bilaga 2. Reservanternas lagförslag redovisas i bilaga 3. Lagförslaget har granskats av Lagrådet.

Med anledning av propositionen har en motion väckts med ett yrkande. Förslaget i motionen finns i bilaga 1.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen lagändringar för att förbättra och förtydliga genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (MKB-direktivet). Ändringarna görs i miljöbalken och ett antal sektorslagar, bl.a. lagen (1966:314) om kontinentalsockeln och väglagen (1971:948).

De föreslagna ändringarna i miljöbalken innebär bl.a. att beslut om betydande miljöpåverkan ska göras tillgängliga för allmänheten, att regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om när en anmälningspliktig verksamhet tidigast får påbörjas och att det förtydligas att miljöorganisationer får överklaga beslut i vilka tillsynsmyndigheten har bedömt om en anmälningspliktig verksamhet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Ändringarna i sektorslagarna innebär bl.a. att beslut om betydande miljöpåverkan i ärenden enligt dessa lagar ska göras tillgängliga för allmänheten.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2025.

Utskottets överväganden

Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lagändringar och avslår ett motionsyrkande om delvis avslag på propositionen. Syftet med lagändringarna är att förbättra och förtydliga genomförandet av MKB-direktivet.

Jämför reservationen (V, MP).

Propositionen

Bakgrund

Kommissionen framförde i en formell underrättelse i oktober 2019 synpunkter på hur MKB-direktivet hade genomförts i svensk rätt, bl.a. vad gäller artiklarna 1.2 g iv, 2.1, 4.5, 8a.1, 11.2 och 11.3. I propositionen föreslås därför vissa förändringar för att förbättra och förtydliga genomförandet av direktivet.

MKB-direktivet innehåller krav på att medlemsstaterna ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan bl.a. på grund av deras art, storlek eller lokalisering blir föremål för en miljökonsekvensbedömning och genomgår en tillståndsprövning (artikel 2.1).

I bilaga I till direktivet finns en lista över de projekt som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och för vilka en miljökonsekvensbedömning och en tillståndsprövning är obligatorisk (artikel 4.1). I bilaga II finns en lista över de projekt där medlemsstaterna själva får bedöma från fall till fall eller med tillämpning av gränsvärden eller kriterier om en miljökonsekvensbedömning ska göras (artikel 4.2). Vid bedömningen av om en miljökonsekvensbedömning ska göras för projekt som anges i bilaga II till direktivet ska de urvalskriterier som anges i bilaga III till direktivet beaktas (artikel 4.3).

I fråga om de projekt för vilka en miljökonsekvensbedömning ska göras ställer direktivet krav på att en miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas (artikel 5.1 och bilaga IV). Vilka krav som i det enskilda fallet ska ställas på beskrivningen avgörs från fall till fall. Processen innefattar samråd, granskning och bedömning och avslutas med ett beslut i frågan om tillstånd. Direktivet ställer även krav på vilka uppgifter som ett beslut om att bevilja tillstånd ska innehålla (artikel 8a.1).

I direktivet finns vidare krav på rätt till överprövning för den berörda allmänheten (artikel 11.1). Medlemsstaterna ska enligt direktivet fastställa i vilket skede som beslut, handlingar eller underlåtenhet ska kunna prövas

(artikel 11.2). Medlemsstaterna ska också fastställa vad som utgör ett tillräckligt intresse och kränkning av en rättighet, i enlighet med målet att ge den berörda allmänheten en omfattande rätt till rättslig prövning (artikel 11.3). För det ändamålet ska en icke-statlig miljöskyddsorganisations intresse anses vara tillräckligt, förutsatt att organisationen uppfyller de krav på icke-statliga miljöorganisationer som ställs i nationell lagstiftning (artikel 11.3 jämförd med artikel 1.2 e).

EU-domstolen har fastställt att rätten att få ett beslut, en handling eller en underlåtenhet prövad enligt direktivet omfattar beslut i frågan om betydande miljöpåverkan. Ett sådant beslut ska enligt EU-domstolen kunna prövas genom ett överklagande av beslutet i sig eller genom ett överklagande av ett senare tillståndsbeslut (se bl.a. Gruber, C-570/13).

Tillgängliggörande av beslut för allmänheten

Regeringen föreslår att länsstyrelsen ska göra beslut enligt miljöbalken som gäller huruvida en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan tillgängliga för allmänheten. Detsamma ska gälla beslut enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln, lagen (1978:160) om vissa rörledningar, lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn (farledslagen), lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon, ellagen (1997:857) och naturgaslagen (2005:403) samt i fråga om projekt enligt väglagen (1971:948) och lagen (1995:1649) om byggande av järnväg.

Som skäl för sitt förslag anför regeringen att beslut i frågan om betydande miljöpåverkan ska offentliggöras enligt artikel 4.5 i MKB-direktivet. Kravet på offentliggörande gäller både i det fall den ansvariga myndigheten beslutar att en miljökonsekvensbedömning krävs och när en sådan bedömning inte krävs. I gällande reglering i miljöbalken och i den sektorslagstiftning som hänvisar till miljöbalken finns inget krav på att beslut i frågan om betydande miljöpåverkan ska offentliggöras. Detsamma gäller väglagen och lagen om byggande av järnväg. För att genomföra artikel 4.5 i MKB-direktivet fullt ut bör ett sådant krav införas.

Länsstyrelsen ska, efter en undersökning om en betydande miljöpåverkan kan antas, i ett särskilt beslut avgöra om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (6 kap. 26 § miljöbalken). Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot detta. Bestämmelserna bör enligt regeringen kompletteras med en bestämmelse som innebär att beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten. Med hänsyn till att det är länsstyrelsen som prövar och beslutar i frågan bör det också vara länsstyrelsen som ansvarar för att beslutet tillgängliggörs.

Genom hänvisningar till bl.a. 6 kap. 26 § miljöbalken tillämpas balkens regler i sektorslagstiftningen i fråga om beslut som gäller prövningen av om en verksamhet eller en åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Sådana hänvisningar finns i lagen om kontinentalsockeln, lagen om vissa

rörledningar, farledslagen, lagen om kärnteknisk verksamhet, lagen om Sveriges ekonomiska zon, ellagen och naturgaslagen. Hänvisningarna bör enligt regeringen också omfatta skyldigheten att tillgängliggöra ett beslut om betydande miljöpåverkan. Skyldigheten att tillgängliggöra beslut i fråga om betydande miljöpåverkan bör regleras särskilt i väglagen och lagen om byggande av järnväg.

Undantag för totalförsvaret

Regeringen föreslår i propositionen att den föreslagna skyldigheten att göra beslut tillgängliga inte ska gälla beslut som gäller en verksamhet, en åtgärd eller ett projekt som enbart avser totalförsvaret, om ett tillgängliggörande bedöms påverka totalförsvaret negativt.

Av propositionen framgår att Försvarsmakten har bedömt att det finns en risk för att ett tillgängliggörande av beslut om betydande miljöpåverkan kan röja skyddsvärda uppgifter om försvaret. Detta gäller enligt Försvarsmakten även om det rör uppgifter som i sig inte omfattas av sekretess. Försvarsmakten anser därför att Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk och Försvarets radioanstalt bör undantas från länsstyrelsens skyldighet att tillgängliggöra beslut i frågan om betydande miljöpåverkan.

Regeringen anför i propositionen att den instämmer i Försvarsmaktens synpunkt att skyldigheten att göra beslut i frågan om betydande miljöpåverkan tillgängliga för allmänheten kan medföra en risk för att skyddsvärda uppgifter om totalförsvaret röjs, vilket kan påverka Sveriges försvarsförmåga negativt. Regeringen framhåller att det av artikel 1.3 i MKB-direktivet framgår att medlemsstaterna, efter bedömning från fall till fall, får besluta att inte tillämpa direktivet på projekt eller delar av projekt som enbart avser totalförsvaret om de anser att det skulle inverka negativt på detta syfte. Enligt regeringen bör det mot bakgrund av detta finnas utrymme för att göra undantag från kravet på tillgängliggörande i fråga om militära försvarsverksamheter och andra verksamheter som enbart avser försvaret. I enlighet med artikel 1.3 i MKB-direktivet bör möjligheten till undantag därför gälla verksamheter och åtgärder som enbart avser totalförsvaret och där ett tillgängliggörande bedöms ha en negativ påverkan på totalförsvaret.

Innehållet i och överklagande av beslut om betydande miljöpåverkan enligt väglagen och lagen om byggande av järnväg

Regeringen föreslår i propositionen att resultatet av länsstyrelsens prövning av om ett väg- eller järnvägsprojekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska redovisas i ett särskilt beslut som ska redogöra för de omständigheter som talar för eller emot att projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Regeringen framhåller i propositionen att det av väglagen och lagen om byggande av järnväg inte uttryckligen framgår att frågan om ett väg- eller järnvägsprojekt ska antas medföra en betydande miljöpåverkan ska avgöras i ett särskilt beslut. Bestämmelserna i dessa lagar om länsstyrelsens skyldighet

att under samrådet pröva om ett projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan bör därför ändras så att detta tydligt framgår. För att fullt ut uppfylla kraven i artikel 4.5 i MKB-direktivet bör det även uttryckligen anges att beslutet ska redogöra för de omständigheter som talar för eller emot att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Av propositionen framgår vidare att beslut i frågan om betydande miljöpåverkan enligt nu gällande reglering i väglagen och lagen om byggande av järnväg inte får överklagas. Det är en skillnad i förhållande till vad som gäller för beslut om betydande miljöpåverkan enligt miljöbalken och den sektorslagstiftning som hänvisar till balken. För att uppfylla kraven i artikel 11.1 i MKB-direktivet på tillgång till rättslig prövning bör enligt regeringen en sådan rätt införas. På samma sätt som gäller för beslut enligt 6 kap. 26 § miljöbalken bör sådana beslut endast kunna överklagas i samband med ett slutligt beslut i tillståndsfrågan, dvs. ett beslut om fastställande av en väg- eller järnvägsplan.

Regeringen föreslår vidare att länsstyrelsens beslut ska få överklagas till regeringen. Besluten ska inte få överklagas särskilt.

Regeringen motiverar förslaget med att det av väglagen och lagen om byggande av järnväg framgår att Trafikverkets beslut om fastställande av en väg- eller järnvägsplan får överklagas till regeringen. Länsstyrelsens beslut i frågan om betydande miljöpåverkan bör därför kunna överklagas till regeringen. Beslutet bör dock enligt regeringen endast kunna överklagas i samband med överklagande av Trafikverkets slutliga beslut i ärenden om fastställande av en väg- eller järnvägsplan.

Regeringens föreskriftsrätt utökas

I propositionen föreslås att regeringen ska få meddela föreskrifter om när en anmälningspliktig verksamhet tidigast får påbörjas och att verksamheten inte får påbörjas innan tillsynsmyndigheten i ett beslut bedömt om den kan antas ha en betydande miljöpåverkan. Enligt förslaget ska regeringen även få meddela föreskrifter om en skyldighet för tillsynsmyndigheten att i vissa särskilt angivna situationer förelägga den som gjort en anmälan om vattenverksamhet att ansöka om tillstånd.

Bestämmelserna i miljöbalken om att tillsynsmyndigheten i enskilda fall får meddela undantag från huvudregeln om när en anmälningspliktig miljöfarlig verksamhet tidigast får påbörjas ska enligt regeringens förslag tas bort.

Som skäl för sitt förslag anför regeringen att projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt artikel 2.1 i MKB-direktivet ska bli föremål för krav på tillstånd och en bedömning av deras miljöpåverkan innan tillstånd ges. När det är fråga om projekt som omfattas av bilaga II till direktivet är det därför nödvändigt att säkerställa att bedömningen om projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan görs innan projektet påbörjas.

Enligt regeringen säkerställer gällande reglering när det gäller anmälningsspliktiga verksamheter inte att en miljöbedömning alltid görs innan verksamheten eller åtgärden får påbörjas. För att fullt ut införliva kraven i artikel 2.1 bör regleringen kompletteras med bestämmelser som säkerställa detta. Detta görs lämpligen på förordningsnivå.

De föreslagna bemyndigandena bör enligt regeringen även kunna användas för att meddela föreskrifter om att vissa verksamheter eller åtgärder ska kunna påbörjas tidigare eller senare än sex eller åtta veckor efter att en anmälan har gjorts. Som en följd av de föreslagna bemyndigandena föreslår regeringen att bestämmelserna i miljöbalken om att tillsynsmyndigheten kan bestämma att en verksamhet eller åtgärd ska få påbörjas vid någon annan tidpunkt än sex respektive åtta veckor efter att anmälan har gjorts tas bort. Med stöd av de föreslagna bemyndigandena kan frågan i stället regleras i förordning och utformas så att den inte kommer i konflikt med de krav på bedömning av miljöpåverkan och tillstånd som gäller enligt MKB-direktivet. Regeringen framhåller att förslaget innebär att bestämmelserna om anmälningssplikt så långt som möjligt samlas på förordningsnivå.

Regeringen anför vidare att tillsynsmyndigheten bör vara skyldig att förelägga en verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd för att säkerställa att en anmälningsspliktig vattenverksamhet som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan tillståndsprövas. Detta gäller redan för miljöfarlig verksamhet.

Slutförandet av en miljöbedömning enligt farledslagen

Regeringen föreslår att kravet enligt miljöbalken på att slutföra miljöbedömningen genom en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekterna ska tillämpas vid prövning av ärenden enligt farledslagen.

Som skäl för sitt förslag anför regeringen att kommissionen i den formella underrättelsen framfört synpunkter när det gäller införlivandet av kraven i artikel 8a.1 i MKB-direktivet på att ett beslut att bevilja tillstånd ska innehålla bl.a. den motiverade slutsats som avses i artikel 1.2 g iv och en beskrivning av projektets särdrag och/eller planerade åtgärder för att undvika, förebygga eller minska och om möjligt motverka betydande negativ miljöpåverkan samt, i tillämpliga fall, kontrollåtgärder. Kraven i artikel 8a i MKB-direktivet införlivas bl.a. genom bestämmelserna i 6 kap. 28 och 43 §§ miljöbalken. Av 6 kap. 28 § följer bl.a. att den som prövar tillståndsfrågan ska slutföra miljöbedömningen. Hur detta ska göras anges i 6 kap. 43 §. I farledslagen finns inte någon hänvisning till 6 kap. 43 § miljöbalken. För ett tydligt och konsekvent genomförande av direktivet bör det därför införas ett krav i farledslagen på att det vid prövningen av ett projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska göras en identifiering, beskrivning och en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekterna. Detta bör göras genom en hänvisning till 6 kap. 43 § miljöbalken.

Reglering av klagorätt för miljöorganisationer

Regeringen föreslår att miljöorganisationers klagorätt uttryckligen ska omfatta överklagbara beslut där tillsynsmyndigheten har prövat om en anmälningspliktig verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Som skäl för sitt förslag anför regeringen att ett beslut i frågan om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan omfattas av rätten till rättslig prövning i artikel 11.1 i MKB-direktivet. För ett fullständigt genomförande av direktivet bör det därför i miljöbalken uttryckligen regleras att miljöorganisationer har rätt att överklaga sådana beslut.

Underrättelseskyldighet för förvaltningsmyndigheter

Regeringen föreslår att myndigheters skyldighet att underrätta regeringen om verksamheter som regeringen får förbehålla sig att pröva tillåtligheten av endast ska gälla förvaltningsmyndigheter.

Regeringen framhåller att skyldigheten i dag gäller myndigheter (17 kap. 5 § miljöbalken) och att ordet myndigheter har en bred innebörd och omfattar även domstolar. Vid införandet av miljöbalken anförde Lagrådet att en underrättelseskyldighet av detta slag inte var någon naturlig uppgift för en domstol och skulle leda till åtskilliga komplikationer om domstolen skulle pröva frågan i den ordning som gäller för dess dömande verksamhet. Lagrådet förordade därför att skyldigheten skulle begränsas till förvaltningsmyndigheter och kommuner (prop. 1997/98:45). Paragrafen utformades dock inte efter Lagrådets förslag. I tillämpningen har det emellertid tolkats så att domstolar inte omfattas av underrättelseskyldigheten. Det är enligt regeringen lämpligt att detta kommer till uttryck även i lagtexten genom att ordet myndighet ersätts med ordet förvaltningsmyndighet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att de föreslagna lagändringarna ska träda i kraft den 1 augusti 2025.

Regeringen bedömer att det inte behövs några övergångsbestämmelser.

Riksdagens tillkännagivande om anpassning till MKB-direktivet

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att det svenska regelverket för vilka verksamheter och åtgärder som kan eller inte kan antas ha betydande miljöpåverkan ska anpassas till MKB-direktivets bestämmelser, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU (bet. 2017/18: MJU5, rskr. 2017/18:20).

Regeringen redovisar i propositionen att Naturvårdsverket i regleringsbrevet för 2017 fick i uppdrag att se över kategoriseringen av verksamheter och åtgärder utifrån MKB-direktivets krav på miljökonsekvensbeskrivning.

Naturvårdsverket redovisade uppdraget den 14 december 2017 genom skrivelsen Kategorisering av verksamheter och åtgärder utifrån krav på miljökonsekvensbeskrivning (NV-08975-16). Inom Regeringskansliet utarbetades därefter promemorian Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet (KN2023/01157). Promemorian remissbehandlades. Enligt promemorians förslag, som i huvudsak överensstämde med Naturvårdsverkets, skulle en anpassning till MKB-direktivet ske i fråga om vilka verksamheter som alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan, respektive vilka verksamheter som ska genomgå en bedömning av om de kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Den 28 oktober 2024 beslutade regeringen om ändringar i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, miljöbedömningsförordningen (2017:966) och miljöprövningsförordningen (2013:251). Ändringarna innebär att det svenska regelverket anpassades till och inte går utöver MKB-direktivets krav. Regeringen anför i propositionen att tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat genom de beslutade förordningsändringarna.

Motionen

I kommittémotion 2024/25:3407 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkar motionärerna att riksdagen ska avslå regeringens förslag till 6 kap. 26 a § miljöbalken i den del som avser att länsstyrelsen inte ska tillgängliggöra ett beslut som gäller en verksamhet eller åtgärd som enbart avser totalförsvaret om detta bedöms påverka totalförsvaret negativt.

Utskottets ställningstagande

Regeringen föreslår i propositionen att det ska införas ett krav på att göra vissa beslut tillgängliga för allmänheten (6 kap. 26 a § miljöbalken). Utskottet delar regeringens bedömning att ett sådant krav bör införas för att genomföra artikel 4.5 i MKB-direktivet fullt ut. Som regeringen och Försvarsmakten har framhållit kan dock ett sådant krav medföra en risk för att skyddsvärda uppgifter om totalförsvaret röjs, vilket kan påverka Sveriges försvarsförmåga negativt. Det finns därför behov av att införa ett undantag från kravet på tillgängliggörande när det gäller totalförsvaret. Utskottet har inget att invända mot det föreslagna undantagets utformning. Av dessa skäl och av de skäl som regeringen i övrigt anför i propositionen ställer sig utskottet bakom regeringens förslag till 6 kap. 26 a § miljöbalken. Därmed tillstyrker utskottet regeringens proposition i denna del och avstyrker motion 2024/25:3407 (MP).

Det har inte väckts några motioner som går emot regeringens lagförslag i övrigt. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag. Därmed tillstyrker utskottet regeringens proposition även i övriga delar.

Utskottet noterar att regeringen i propositionen redovisar ett tillkännagivande och bedömer att detta är slutbehandlat. Utskottet har inte något att invända mot regeringens bedömning när det gäller tillkännagivandet.

Reservation

Tillgängliggörande av beslut för allmänheten, punkt 1 (V, MP)

av Andrea Andersson Tay (V) och Linus Lakso (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar 6 kap. 26 a § regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken med den ändringen att paragrafen ska ha den lydelse som reservanterna föreslår i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion
2024/25:3407 av Emma Nohrén m.fl. (MP) och
bifaller delvis proposition 2024/25:153 punkt 1 i denna del.

Ställningstagande

Vi välkomnar regeringens förslag om att det ska införas ett krav på att göra beslut tillgängliga för allmänheten för att genomföra artikel 4.5 i MKB-direktivet fullt ut. Regeringen föreslår dock samtidigt att detta inte ska gälla ett beslut eller en åtgärd som avser totalförsvaret, om det bedöms påverka totalförsvaret negativt. Möjligheten till undantag från kravet i artikel 4.5 i MKB-direktivet på att offentliggöra beslut om betydande miljöpåverkan finns i artikel 1.3 i MKB-direktivet. Enligt den sistnämnda artikeln ges medlemsstaterna en möjlighet att inte tillämpa direktivet på projekt eller delar av projekt som enbart avser totalförsvaret om de anser att det skulle inverka negativt på detta syfte. Med anledning av den rådande osäkerheten när det gäller EU:s relation till USA och avtalet mellan Sverige och USA om försvarssamarbete (DCA-avtalet) anser vi att det föreslagna undantaget är för svepande. Vi anser därför att undantaget bör tas bort ur den nya bestämmelsen i 6 kap. 26 a § miljöbalken och att paragrafen i stället ska ha den lydelse som framgår av vårt förslag i bilaga 3.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2024/25:153 Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i väglagen (1971:948).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg.
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857).
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403).

Följdmotionen

2024/25:3407 av Emma Nohrén m.fl. (MP):

Riksdagen avslår regeringens förslag till 6 kap. 26 a § miljöbalken i den del som avser att länsstyrelsen inte ska tillgängliggöra ett beslut som gäller en verksamhet eller åtgärd som enbart avser totalförsvaret om detta bedöms påverka totalförsvaret negativt.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om miljöbalken

dels att 9 kap. 6 c och 6 d §§, 11 kap. 9 a och 9 b §§ och 17 kap. 5 § miljöbalken ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 6 kap. 26 a § och 16 kap. 13 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

26 a §

Länsstyrelsen ska göra ett beslut enligt 26 § tillgängligt för allmänheten. Detta gäller dock inte om

1. beslutet gäller en verksamhet eller åtgärd som enbart avser totalförsvaret, och

2. ett tillgängliggörande bedöms påverka totalförsvaret negativt.

9 kap.6 c §²

En anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte *tillsynsmyndigheten* *bestämmer annat.*

En anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte *något annat anges i föreskrifter som har meddelats med stöd av 6 d § 3 eller 4 eller i beslut som tillsynsmyndigheten i ett enskilt fall fattat med stöd av sådana föreskrifter.*

6 d §³

Regeringen får meddela föreskrifter om

1. skyldighet för tillsynsmyndigheten att meddela sådana förelägganden som avses i 6 a §, *och*

1. skyldighet för tillsynsmyndigheten att meddela sådana förelägganden som avses i 6 a §,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU.

² Senaste lydelse 2012:907.

³ Senaste lydelse 2012:907.

2. vad som ska gälla vid ändring av en verksamhet som omfattas av ett tillstånd som avses i 6 b § eller som har upphört att vara tillståndspliktig men bedrivs med stöd av ett tillstånd enligt detta kapitel.

2. vad som ska gälla vid ändring av en verksamhet som omfattas av ett tillstånd som avses i 6 b § eller som har upphört att vara tillståndspliktig men bedrivs med stöd av ett tillstånd enligt detta kapitel, och

3. när en anmälningsskyldig verksamhet tidigast får påbörjas, och

4. att verksamheten inte får påbörjas innan tillsynsmyndigheten i ett beslut bedömt om den kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

11 kap.

9 a §⁴

Regeringen får meddela föreskrifter om att det för vissa vattenverksamheter i stället för tillstånd ska krävas att verksamheterna har anmälts.

Regeringen får meddela föreskrifter om

1. att det för vissa vattenverksamheter i stället för tillstånd ska krävas att verksamheterna har anmälts,

2. att tillsynsmyndigheten i vissa särskilt angivna situationer som omfattas av föreskrifter enligt punkt 1 ska förelägga den som har gjort en anmälan att ansöka om tillstånd,

3. när en anmälningsskyldig verksamhet tidigast får påbörjas, och

4. att verksamheten inte får påbörjas innan tillsynsmyndigheten i ett beslut bedömt om den kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Även om anmälningsskyldighet har föreskrivits får tillsynsmyndigheten, enligt föreskrifter som meddelas av regeringen, i det enskilda fallet förelägga en verksamhetsutövare att ansöka om tillstånd.

9 b §⁵

Ansökan om tillstånd till vattenverksamhet prövas av mark- och miljödomstolen. Ansökan om tillstånd till markavvattningsprövas dock av länsstyrelsen, om den inte ska prövas av mark- och miljödomstolen enligt 7 kap. 19 eller 20 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Anmälan om vattenverksamhet ska, enligt föreskrifter som meddelas av regeringen, göras till försvarsinspektören för hälsa och miljö, länsstyrelsen eller kommunen.

⁴ Senaste lydelse 2018:1407.

⁵ Senaste lydelse 2017:782.

En anmälningspliktig vattenverksamhet får påbörjas tidigast åtta veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte *tillsynsmyndigheten* bestämmer något annat.

En anmälningspliktig vattenverksamhet får påbörjas tidigast åtta veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte *något annat anges i föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 a § första stycket 3 eller 4 eller i beslut som tillsynsmyndigheten i ett enskilt fall fattat med stöd av sådana föreskrifter.*

16 kap.

13 a §

En ideell förening eller annan juridisk person som avses i 13 § första stycket får överklaga överklagbara beslut enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken där tillsynsmyndigheten har bedömt om en anmälningspliktig verksamhet eller åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I fråga om rätten att överklaga ett sådant beslut tillämpas 13 § andra och tredje styckena.

17 kap.

5 §⁶

En myndighet eller kommun som inom sitt verksamhetsområde får kännedom om en verksamhet som avses i 3 § ska underrätta regeringen om verksamheten.

En förvaltningsmyndighet eller kommun som inom sitt verksamhetsområde får kännedom om en verksamhet som avses i 3 § ska underrätta regeringen om verksamheten.

Trafikverket ska årligen underrätta regeringen om byggande av vägar och järnvägar som omfattas av första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2025.

⁶ Senaste lydelse 2012:441.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln

Härigenom föreskrivs¹ att 3 a § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §²

Vid prövning av tillstånd att utforska kontinentalsockeln eller att utvinna naturtillgångar från den tillämpas 2 kap. och 5 kap. 3–5 §§ miljöbalken. Prövningsmyndigheten ska tillämpa det som sägs om mark- och miljödomstolens handläggning i 22 kap. 13 § miljöbalken. Bestämmelser om att tillstånd krävs för vissa verksamheter och åtgärder finns i 7 kap. 28 a–29 b §§ miljöbalken.

Vid prövning av tillstånd att utvinna naturtillgångar från kontinentalsockeln tillämpas dessutom 3 och 4 kap. miljöbalken.

För verksamheter och åtgärder som ska prövas för ett tillstånd att genom borrhning eller sprängning utforska kontinentalsockeln eller att utvinna naturtillgångar från den ska

1. bestämmelserna om planer och annat underlag i 3 kap. 11 och 12 §§ och 5 kap. 18 § miljöbalken tillämpas,

2. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i ett särskilt beslut enligt 6 kap. 26 och 27 §§ miljöbalken efter att en undersökning enligt 6 kap. 23–25 §§ har gjorts, om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i ett särskilt beslut enligt 6 kap. 26–27 §§ miljöbalken efter att en undersökning enligt 6 kap. 23–25 §§ har gjorts, om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

3. en specifik miljöbedömning göras, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas, och

4. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 47 § miljöbalken, om länsstyrelsen beslutar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2025.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU.

² Senaste lydelse 2024:964.

3 Förslag till lag om ändring i väglagen (1971:948)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om väglagen (1971:948)²

dels att 15 och 74 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 15 d §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §³

Länsstyrelsen ska under samrådet pröva om projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsen ska under samrådet i ett särskilt beslut avgöra om projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I beslutet ska redovisas de omständigheter som talar för eller emot att projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Prövningen ska göras av den länsstyrelse inom vars område projektet huvudsakligen ska utföras efter samråd med övriga berörda länsstyrelser. Länsstyrelsen får inte besluta i ärendet innan den som avser att bygga vägen har gett de enskilda som kan antas bli särskilt berörda möjlighet att yttra sig enligt 14 c § andra stycket.

Regeringen får meddela föreskrifter om att vissa slags projekt enligt denna lag ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

15 d §

Länsstyrelsen ska göra ett beslut enligt 15 § första stycket tillgängligt för allmänheten. Detta gäller dock inte om

- 1. beslutet gäller ett projekt som enbart avser totalförsvaret, och*
- 2. ett tillgängliggörande bedöms påverka totalförsvaret negativt.*

74 §⁴

Länsstyrelsens beslut enligt 37, 45–47 §, 48 § andra stycket, 52, 53 eller 64 § andra stycket får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

Länsstyrelsens beslut enligt 15 § första stycket, 16 § tredje stycket eller 16 b § andra stycket får inte överklagas. Länsstyrelsens beslut enligt 16 § tredje stycket eller 16 b § andra stycket får inte överklagas.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU.

² Lagen omtryckt 1987:459.

³ Senaste lydelse 2012:439.

⁴ Senaste lydelse 2012:439.

Andra beslut av länsstyrelsen enligt denna lag än som avses i första och andra styckena får överklagas till regeringen.

Andra beslut av länsstyrelsen enligt denna lag än som avses i första och andra styckena får överklagas till regeringen. *Länsstyrelsens beslut enligt 15 § första stycket får inte överklagas särskilt.*

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2025.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar

Härigenom föreskrivs¹ att 4 § lagen (1978:160) om vissa rörledningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §²

Koncession får meddelas endast om det från allmän synpunkt är lämpligt att ledningen dras fram och används och sökanden är lämplig att utöva verksamhet som avses med koncessionen.

Koncession får inte strida mot en detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

Vid koncessionsprövning ska 2–4 kap. och 5 kap. 3–5 och 18 §§ miljöbalken tillämpas.

För verksamheter och åtgärder som ska prövas för en koncession ska

1. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i ett särskilt beslut enligt 6 kap. 26 och 27 §§ miljöbalken efter att en undersökning enligt 6 kap. 23–25 §§ har gjorts, om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

1. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i ett särskilt beslut enligt 6 kap. 26–27 §§ miljöbalken efter att en undersökning enligt 6 kap. 23–25 §§ har gjorts, om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. en specifik miljöbedömning göras, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas, och

3. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 47 § miljöbalken, om länsstyrelsen beslutar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2025.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU.

² Senaste lydelse 2024:965.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn

Härigenom föreskrivs¹ att 1 b § lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 b §²

I ett ärende enligt denna lag ska

1. frågan om farleden eller hamnen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i ett särskilt beslut enligt 6 kap. 26 och 27 §§ miljöbalken efter att en undersökning enligt 6 kap. 23–25 §§ har gjorts, om inte annat följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. en specifik miljöbedömning göras och information lämnas enligt 6 kap. 28–41, 44 och 45 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas,

3. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 47 § miljöbalken, om länsstyrelsen beslutar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas,

4. Sjöfartsverket och berörda länsstyrelser omfattas av de samråd som ska ske, och

5. det som föreskrivs i 6 kap. miljöbalken om länsstyrelse ska gälla den länsstyrelse inom vars område verksamheten huvudsakligen ska bedrivas.

Berörda länsstyrelser ska ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken innan beslut fattas om att inrätta, utvidga eller avlysa allmän farled eller allmän hamn. Beslut i den frågan får inte överklagas.

I samband med prövningen av ett ärende enligt denna lag ska miljökonsekvensbeskrivningen och resultatet av samråd och yttranden beaktas.

1. frågan om farleden eller hamnen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i ett särskilt beslut enligt 6 kap. 26–27 §§ miljöbalken efter att en undersökning enligt 6 kap. 23–25 §§ har gjorts, om inte annat följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. en specifik miljöbedömning göras och information lämnas enligt 6 kap. 28–41 och 43–45 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas,

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2025.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU.

² Senaste lydelse 2024:966.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

Härigenom föreskrivs¹ att 5 c § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 c §²

För en kärnteknisk anläggning som ska provas för ett tillstånd att uppföra, inneha eller driva en sådan anläggning ska

1. bestämmelserna om planer och planeringsunderlag i 3 kap. 11 och 12 §§ och 5 kap. 18 § miljöbalken tillämpas,

2. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i ett särskilt beslut enligt 6 kap. 26 och 27 §§ miljöbalken efter att en undersökning enligt 6 kap. 23–25 §§ har gjorts, om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

3. en specifik miljöbedömning göras, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas, och

4. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 47 § miljöbalken, om länsstyrelsen beslutar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas.

2. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i ett särskilt beslut enligt 6 kap. 26–27 §§ miljöbalken efter att en undersökning enligt 6 kap. 23–25 §§ har gjorts, om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2025.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU.

² Senaste lydelse 2024:967.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

Härigenom föreskrivs¹ att 6 § lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §²

Vid prövning av tillstånd ska 2–4 kap. och 5 kap. 3–5 och 18 §§ miljöbalken tillämpas.

För verksamheter och åtgärder som ska prövas för ett tillstånd ska, på samma sätt som om ansökan avser en verksamhet i Sverige,

1. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i ett särskilt beslut enligt 6 kap. 26 och 27 §§ miljöbalken efter att en undersökning enligt 6 kap. 23–25 §§ har gjorts, om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

1. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i ett särskilt beslut enligt 6 kap. 26–27 §§ miljöbalken efter att en undersökning enligt 6 kap. 23–25 §§ har gjorts, om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. en specifik miljöbedömning göras, information lämnas och samråd ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas, och

3. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 47 § miljöbalken, om länsstyrelsen beslutar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas.

Det som sägs om länsstyrelsen i 6 kap. miljöbalken ska gälla länsstyrelsen i det län där Sveriges sjöterritorium är närmast det område där verksamheten avses att bedrivas.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2025.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU.

² Senaste lydelse 2024:968.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1995:1649) om byggande av järnväg

dels att 2 kap. 4 § och 5 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 2 kap. 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

4 §²

Länsstyrelsen ska under samrådet pröva om projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsen ska under samrådet i ett särskilt beslut avgöra om projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I beslutet ska redovisas de omständigheter som talar för eller emot att projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Prövningen ska göras av den länsstyrelse inom vars område projektet huvudsakligen ska utföras efter samråd med övriga berörda länsstyrelser. Länsstyrelsen får inte besluta i ärendet innan den som avser att bygga järnvägen har gett de enskilda som kan antas bli särskilt berörda möjlighet att yttra sig enligt 3 § andra stycket.

Regeringen får meddela föreskrifter om att vissa slags projekt enligt denna lag ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

4 a §

Länsstyrelsen ska göra ett beslut enligt 4 § första stycket tillgängligt för allmänheten. Detta gäller dock inte om

- 1. beslutet gäller ett projekt som enbart avser totalförsvaret, och*
- 2. ett tillgängliggörande bedöms påverka totalförsvaret negativt.*

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU.

² Senaste lydelse 2012:440.

5 kap.**2 §³**

Länsstyrelsens beslut enligt 3 kap.
3 a § får överklagas till regeringen.

Länsstyrelsens beslut enligt 2 kap.
4 § första stycket och 3 kap. 3 a §
får överklagas till regeringen.
*Länsstyrelsens beslut enligt 2 kap.
4 § första stycket får inte över-
klagas särskilt.*

Länsstyrelsens beslut enligt
2 kap. 4 § första stycket, 8 § tredje
stycket eller 10 § andra stycket får
inte överklagas.

Länsstyrelsens beslut enligt
2 kap. 8 § tredje stycket eller 10 §
andra stycket får inte överklagas.

Andra beslut av länsstyrelsen får överklagas till allmän förvaltnings-
domstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2025.

³ Senaste lydelse 2012:440.

9 Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

Härigenom föreskrivs¹ att 2 kap. 17 och 35 §§ ellagen (1997:857) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

17 §²

Vid en prövning av frågor om beviljande av nätkoncession för linje ska 2–4 kap. och 5 kap. 3–5 och 18 §§ miljöbalken tillämpas.

För en starkströmsledning som ska prövas för en nätkoncession för linje ska

1. frågan om huruvida byggandet eller användandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras genom ett särskilt beslut enligt 6 kap. 26 och 27 §§ miljöbalken efter det att en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ har gjorts, om något annat inte följer av 6 kap. 23 § andra stycket,

1. frågan om huruvida byggandet eller användandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras genom ett särskilt beslut enligt 6 kap. 26–27 §§ miljöbalken efter det att en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ har gjorts, om något annat inte följer av 6 kap. 23 § andra stycket,

2. en specifik miljöbedömning göras, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas, och

3. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 47 § miljöbalken, om länsstyrelsen beslutar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas.

Trots första och andra styckena behöver frågor som har prövats i ett mål eller ärende om tillstånd enligt miljöbalken inte prövas på nytt i ärendet om nätkoncession. Om det i målet eller ärendet om tillstånd enligt miljöbalken finns en miljökonsekvensbeskrivning som beskriver de direkta och indirekta effekter på människors hälsa och miljön som ledningen kan medföra, behöver det inte finnas någon särskild miljökonsekvensbeskrivning i koncessionsärendet.

35 §³

Vid en omprövning enligt 31 § ska 2–4 kap. och 5 kap. 3–5 och 18 §§ miljöbalken tillämpas.

För den nätkoncession som ska omprövas ska

1. frågan om huruvida en betydande miljöpåverkan kan antas avgöras genom ett särskilt beslut enligt 6 kap. 26 och 27 §§ miljöbalken efter det att en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ har gjorts,

1. frågan om huruvida en betydande miljöpåverkan kan antas avgöras genom ett särskilt beslut enligt 6 kap. 26–27 §§ miljöbalken efter det att en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ har gjorts, om

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU.

² Senaste lydelse 2024:969.

³ Senaste lydelse 2024:969.

- om något annat inte följer av 6 kap. något annat inte följer av 6 kap.
23 § andra stycket, 23 § andra stycket,
2. en specifik miljöbedömning göras, information lämnas och
samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande
miljöpåverkan kan antas, och
3. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 47 § miljöbalken, om
länsstyrelsen beslutar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas.
-

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2025.

10 Förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)

Härigenom föreskrivs¹ att 2 kap. 7 § naturgaslagen (2005:403) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

7 §²

Vid prövning av frågor om meddelande av koncession ska 2–4 kap. och 5 kap. 3–5 och 18 §§ miljöbalken tillämpas.

För verksamheter och åtgärder som ska prövas för en koncession ska

1. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i ett särskilt beslut enligt 6 kap. 26 och 27 §§ miljöbalken efter att en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ har gjorts om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

2. en specifik miljöbedömning göras, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28–46 §§ miljöbalken, om en betydande miljöpåverkan kan antas, och

3. ett förenklat underlag tas fram enligt 6 kap. 47 § miljöbalken, om länsstyrelsen beslutar att en betydande miljöpåverkan inte kan antas.

1. frågan om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan avgöras i ett särskilt beslut enligt 6 kap. 26–27 §§ miljöbalken efter att en undersökning enligt 6 kap. 23–26 §§ har gjorts om annat inte följer av undantagen i 6 kap. 23 § andra stycket,

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2025.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU.

² Senaste lydelse 2024:971.

BILAGA 3

Reservanternas lagförslag

Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken

Regeringens förslag

Reservanternas förslag

6 kap.

26 a §

Länsstyrelsen ska göra ett beslut enligt 26 § tillgängligt för allmänheten. *Detta gäller dock inte om*

Länsstyrelsen ska göra ett beslut enligt 26 § tillgängligt för allmänheten.

1. beslutet gäller en verksamhet eller åtgärd som enbart avser totalförsvaret, och

2. ett tillgängliggörande bedöms påverka totalförsvaret negativt.